

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут _____ психології

Кафедра __ психології розвитку _____

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Психологія середньої освіти**

Освітня програма Середня освіта (Природничі науки) _____

Спеціалізація (за наявності) _____ 014.15 Природничі науки

Спеціальність _____ 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __6 від “_25” _січня__ 2024__ р.

м. Івано-Франківськ – 2024__ р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу (зразок)	5
4. Система оцінювання курсу (зразок)	6
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)	6
6. Ресурсне забезпечення	7
7. Контактна інформація	9
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія середньої освіти
Освітня програма	Середня освіта (Природничі науки)
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою курсу є формування загальних та професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування комплексних проблем у педагогічній діяльності вчителя; оволодіння теоретичними та практичними основами психології середньої освіти.

Цілі курсу :

- навчити студентів орієнтуватися у педагогічній дійсності;
- забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу;
- створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи психології середньої освіти, спрямованого на збереження, відновлення й підтримку психічного здоров'я людини;
- зорієнтувати студентів в особливостях різних технологій навчання та виховання;
- сформувати початковий досвід та професійну позицію майбутніх педагогів щодо своєї діяльності як вчителя закладу освіти;
- сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності педагогічної діяльності;
- розвивати у студентів креативне мислення й бажання вдосконалювати власну фахову компетентність.

Компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу, у процесі виявлення та оцінки педагогічних проблем, вироблення рішень щодо їх усунення.

ЗК 4. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності, підвищення професійної майстерності.

ЗК 5. Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями у педагогічній діяльності.

ЗК 6. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети, роботи в команді, оцінки стратегічного розвитку команди, володіння навичками міжособистісної взаємодії при вирішенні професійних завдань, здатність генерувати нові ідеї для розв'язання професійно-педагогічних проблем, ініціативності та підприємливості.

ЗК 10. Здатність до самостійного навчання та самовдосконалення упродовж життя, проєктування та реалізація індивідуальної освітньої траєкторії особистісного зростання.

Програмні результати навчання

ПРН1. Знати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, теорії, методи дослідження педагогічних та природничих наук. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку педагогічних та природничих наук, їх ролі у формуванні природничо-наукової картини світу.

ПРН2. Знати та розуміти стратегії сталого розвитку та сутності взаємозв'язків між природним середовищем і людиною як духовною та інтелектуальною, раціональною та ірраціональною істотою.

ПРН4. Знання загальних закономірностей, механізмів становлення і розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та форм людської особистості, особливостей формування особистості в різні вікові періоди, факторів регулювання поведінки особистості, основ соціальної психології груп і колективу.

ПРН8. Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі логічних аргументів та перевірки фактів, гармонійного поєднання знань з природничих наук, методика їх навчання та культури педагогічного спілкування.

ПРН15. Мати потребу та вміння вчитися упродовж життя і самостійно вдосконалювати здобуті під час навчання професійні компетентності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Ключові вміння XXI століття	Розглянути ключові вміння XXI століття: критичне мислення, співпраця і спілкування, креативність та цифрова грамотність	2	Тести, питання для самоконтролю
2	Нові професійні ролі педагога	Проаналізувати нові професійні ролі педагога в контексті Нової української школи	2	Тести, питання для самоконтролю
3	Таксономія цілей Б. Блума та емпіричне навчання за Д. Колбом	Проаналізувати таксономію цілей Б. Блума та особливості емпіричного навчання за Д. Колбом	2	Тести, питання для самоконтролю
4	Технології навчання та виховання	Розглянути психологічний зміст технологій навчання та виховання.	2	Тести, питання для самоконтролю
5	Нейропсихологія в освіті	Розглянути основні теоретичні положення нейропсихології; проаналізувати мозкові механізми вищих психічних функцій людини та особливості їх роботи; визначити сучасні тенденції розвитку нейропсихології. Розглянути результати сучасних досліджень про вплив функціональної асиметрії мозку людини на її поведінку; визначити психолого-педагогічні умови гармонійного розвитку мозку людини; здійснити психологічну діагностику функціональної асиметрії півкуль головного мозку; попрактикувати вправи на розвиток міжпівкульної взаємодії, довільності та самоконтролю особистості	2	Тести, питання для самоконтролю

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, використання цифрових систем управління навчанням – Dlearn; використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Cisco Webex Meetings, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint.
-----------------------------------	---

Література:

1. Воевутко Н.Ю. До визначення поняття «недискримінаційний підхід в освіті». URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1106/1/do_vyznachenia.pdf
2. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. К., 2014. 65 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a9fb5af5-76c1-460b-8319-0fded7ee8afe/content>
3. Пометун О., Гупан Н. Таксономія Б. Блума і розвиток критичного мислення школярів на уроках історії. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/407/340>
4. Бажміна Е. Постановка цілей занять навчального курсу за таксономією Б. Блума у закладах вищої освіти. URL: https://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2020_2/6.pdf
5. Ярошинська О., Осадченко Т. Удосконалення підготовки майбутніх учителів до створення здоров'язбережувального середовища початкової школи на основі запровадження моделей емпіричного навчання. URL: <file:///C:/Users/%D0%A1%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%8F/Downloads/65-Article%20Text-201-1-10-20171116.pdf>
6. Буянов П. Г. Використання моделі Колба у професійній освіті дорослих. URL: https://us.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2017/05/tezy_chast2.pdf#page=27
7. Стрілкова Т. Мотивація студентів до здобуття технічної та фізико-математичної освіти. URL: <http://newcollegium.nure.ua/article/view/231057/229992>
8. Павелків Р. В. Рефлексія як механізм формування індивідуальної свідомості та діяльності особистості. *Вісник післядипломної освіти*. Випуск 8(37) «Серія «Соціальні та поведінкові науки». URL: https://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/8_37_2019/Bulletin_8_37_Social_and_behavioral_sciences_Roman_Pavelkiv_ENG.pdf

9. Бондаренко Н., Косянчук С. Український метавсесвіт освіти XXI століття: цінності – уміння – знання. URL: https://lib.iitta.gov.ua/732315/1/BN%20and%20KS%20Opole%202022_11.pdf
10. Лимар Ю. М., Чекан Ю. М. Нові професійні ролі вчителя в умовах Нової української школи. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/780/1/%d0%9d%d0%be%d0%b2%d1%96%20%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%84%d0%b5%d1%81%d1%96%d0%b9%d0%bd%d1%96%20%d1%80%d0%be%d0%bb%d1%96%20%d0%b2%d1%87%d0%b8%d1%82%d0%b5%d0%bb%d1%8f%20%d0%b2%20%d1%83%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0%d1%85%20%d0%9d%d0%be%d0%b2%d0%be%d1%97%20%d1%83%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%be%d1%97%20%d1%88%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b8.pdf>
11. Вікторенко І., Горобець Л. Нові професійні ролі та функції сучасного вчителя в контексті концепції Нової української школи. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/197377/197523>
12. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2013. № 6. С. 45-57. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6327/1/Morze_N_Barna_O_Vember_V_IITNZ_6_2013_IS.pdf
13. Бажміна Е. А. Формувальне оцінювання: цілі, умови, принципи та структура. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4048/4297>
14. Фідкевич О., Бакуліна Н. Формувальне оцінювання як інструмент підвищення якості навчання. URL: https://lib.iitta.gov.ua/719116/1/Form_ocin_OF_NB_poch_sh2020.pdf
15. Ткачук І., Луценко Ю. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу в закладах професійної освіти. URL: <https://psychologdcpp.in.ua/wp-content/uploads/2020/06/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-15.pdf>
16. Лазорко О. В. Майндфулнес як фундамент психологічної безпеки особистості. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=F2gHEAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA395&dq=%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B4%D1%84%D1%83%D0%BB%D0%BD%D0%B5%D1%81&ots=_IQKySp8em&sig=J00kQ8Ow6pXwxyfEWxn7PoVhR0U&redir_esc=y#v=onepage&q=%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B4%D1%84%D1%83%D0%BB%D0%BD%D0%B5%D1%81&f=false

- 17.Музичко Л., Шерстюк Ю. Майндфулнес як ресурс особистості у подоланні стресу. URL: [http://eprints.zu.edu.ua/37816/1/ %D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202023.pdf#page=256](http://eprints.zu.edu.ua/37816/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202023.pdf#page=256)
- 18.Варивода К. Нейрогімнастика як ефективний метод покращення когнітивних функцій школярів: аналітичний огляд. URL: <https://ses.journal.in.ua/index.php/ses/article/view/61/48>
- 19.Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / [М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін.] ; за ред. М.Л. Смульсон. Кіровоград :Імекс-ЛТД, 2012. 240 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3148/distan%20education?sequence=1>
- 20.[Черненко Г. В. Гігієнічні показники навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти під час дистанційного навчання.](#) URL: http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/16802/%d0%a7%d0%b5%d1%80%d0%bd%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%93%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d0%b0_212%d0%9c_%d0%b4%d0%b8%d0%bf%d0%bb%d0%be%d0%bc%d0%bd%d0%b0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса Кафедра психології розвитку, 518 каб., тел. 596 136, https://kpr.pnu.edu.ua/ kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Назарук Наталія Володимирівна, кандидат психологічних наук
Контактна інформація викладача	Електронна адреса natalia.nazaruk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	→ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
--------------------------	--

	<p>– Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково- дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>– Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>– Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</p> <p>– Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</p> <p>– Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p>	
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, творче завдання, реферат чи презентацію), КСР та написали контрольну (модульну) роботу. У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль). Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перекладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Підсумковий контроль знань здійснюється</p>	

	на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля. ПОЛОЖЕННЯ про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS від 2 лютого 2016 р. № 18; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212	
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Оцінка за виконане завдання знижується на один бал	
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п. 14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - покликання: https://nmv.pnu.edu.ua .	
Додаткові бали	Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожну тему). Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212	
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra	

Викладач _____ Назарук Наталія Володимирівна _____